

Kradzież z Auli Leopoldyńskiej

Złodzieje najwyraźniej upodobili sobie Uniwersytet Wrocławski. Dotychczas najbardziej zagrożony był księgozbiór zbiorów specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej. W 1984 r. goścący we Wrocławiu prof. Owen Gingerich z Uniwersytetu Harvarda w Cambridge złożył zamówienie na książkę Joachima Retyka, ucznia Mikołaja Kopernika wydaną w 1540 roku. W magazynie jednak książki nie było. Po sprawdzeniu magazynów okazało się, że brakuje jeszcze dwu innych XVI-wiecznych ksiąg. Skradzione w niewyjaśnionych okolicznościach książki krążyły po antykwiariatach świata do co najmniej roku 1982.

Kolejnej kradzieży dokonano w 1985 roku z Oddziału Zbiorów Kartograficznych Biblioteki. Najcenniejszy skradziony atlas został sprzedany za 1400 marek, resztę map wraz z torbą złodzieje wrzucili do Odry. Rok później włamano się do Zakładu Kartografii w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Skradziono osiem niezwykle cennych atlasów, w tym wydany w 1603 r. „Theatrum orbis terrarum Abrahami Orтели”. W 1989 r. Biblioteka Uniwersytecka została zawiadomiona, że na aukcji w Berlinie Zachodnim wystawionych zostało

Interpol

W poprzednich numerach „Cenne, bezcenne, utracone” przedstawiliśmy dwie bazy danych związanych z poszukiwaniem skradzionych i zaginionych dzieł sztuki na międzynarodowych rynkach handlu antykwarycznego: miesięcznik Międzynarodowej Fundacji ds. Poszukiwania Dzieł Sztuki (*International Foundation for Art Research*) IFAR Report oraz Rejestr Zaginionych Dzieł Sztuki (*Art Loss Register*). Nie wyczerpują one możliwości międzynarodowego poszukiwania utraconych dzieł sztuki.

Działania poszukiwawcze prowadzi aktywnie również Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej, częściej znana pod skróconą nazwą **INTERPOL**. Jak zapewne większość wie, **INTERPOL** nie jest policją międzynarodową w ścisłym tego słowa znaczeniu. Początki organizacji sięgają 1923 r. Pierwszą siedzibą był Wiedeń. Obecnie siedziba sekretariatu mieści się w Lyonie. Organizacja zrzesza przedstawicieli policji ze 174 krajów. Polska była jednym z założycieli **INTERPOL**, ale po II wojnie światowej wystąpiła ze struktur organizacyjnych. Dopiero w 1990 r. staliśmy się ponownie pełnoprawnym członkiem. **INTERPOL** działa poprzez biura krajowe, które opierają się na strukturach policyjnych poszczególnych państw członkowskich. W Polsce jest to Krajowe Biuro Interpol przy Komendzie Głównej Policji w Warszawie. Szczególnym zainteresowaniem **INTERPOL** obejmował przestępczość i przestępców międzynarodowych, których działania wykraczały poza granice jednego państwa. Ściganiu takich ludzi i zwalczaniu najszybszych form przestępczości służy cała struktura organizacyjna. Jednym z problemów, którymi zajmuje się **INTERPOL** jest zwalczanie nielegalnego obrotu skradzionymi dziełami sztuki. W siedzibie w Lyonie znajduje się własna baza danych o najbardziej poszukiwanych dziełach sztuki. Informacje do niej przesyłane są przez poszczególne biura krajowe. W latach 1988 - 90 kontakty z Interpolem utrzymywał ówczesny Ośrodek Ochrony Obiektów Muzealnych (obecna nazwa Ośrodek Ochrony i Konserwacji Zabytków), przesyłając systematycznie informacje o największych kradzieżach. ■

▶ 37 stron rękopiśmiennych z notatnika Gotthold Lessinga. Kiedy i w jakich okolicznościach zniknęły z biblioteki do końca nie wiadomo. W nocy z 4/5 czerwca 1997 r. złodzieje zaatakowali najbardziej reprezentacyjne wnętrza Uniwersytetu – Aulę Leopoldyńską. Jest to jedyna w całości zachowana zabytkowa sala uniwersytecka. Niezwykle wrażenie jakie wywiera na każdym zwiedzającym jest spowodowane kompletnym, pełnym harmonii wystrojem. Wspaniałe freski, rzeźby, obrazy, dzieła sztuki snycerskiej tworzą niezwykle i unikalny klimat. Na filarach międzykolumnowych umieszczono w bogato zdobionych ramach portrety osób zasłużonych dla Uniwersytetu. Właśnie te obrazy padły łupem włamywaczy. Z ram wycięto osiem obrazów XVIII-wiecznych, przedstawiających Fryderyka II Wielkiego, cesarza Ferdynanda I, rektora Franciszka Wenzla, Papieża Urbana, hrabiego Karola Hoyma, cesarza Ferdynanda III, hrabiego Jana Henryka Kazimierza Caramera i Franciszka Karola Lotaryńskiego. Trudno szacować wartość poszczególnych obrazów. Notatki prasowe, które ukazały się po kradzieży były pełne sprzeczności – „We Wrocławiu zniknęły obrazy warte „miliardy” – Życie Warszawy 7/8.06.1997 r.

Kradzież z Auli Leopoldyńskiej

W innych bagatelizowano wartość materialną „podkreślając”, że nikt nie będzie chciał kupić tak znanych obrazów.

Los obrazów pozostaje wielką niewiadomą. W równym stopniu mogą się znajdować w kraju jak i za granicą. Charakter obrazów wskazuje, że należy poważnie rozpatrywać możliwość pojawienia się ich za granicą. W ich poszukiwaniach oprócz Interpolu wezmą na pewno udział także organizacje międzynarodowe, jak Art Loss Register czy International Foundation for Art Research. Łatwość z jaką złodzieje dostali się do Auli, a następnie opuścili ją z obrazami daje dużo do myślenia nad systemem zabezpieczenia Uniwersytetu, a raczej nad jego brakiem.

Ochrona techniczna przed przestępczością czy pożarem jest kosztowna, to fakt. Jednak działania rozłożone na kilka lat pozwalają zoptymalizować nakłady. W znacznej części artykułów podkreślano bezprzykładny wandalizm i szok jaki wywołało to zdarzenie wśród mieszkańców Wrocławia.

Czy jednak naprawdę należy się dziwić złodziejom, którzy okradli „perłę” Uniwersytetu Wrocławskiego, skoro statystycznie w ciągu jednej doby okradają się ponad 4 obiekty sakralne. Smutne to, ale żadne „świętości” nie są naprawdę bezpieczne. ■

Summary

page 3

Material evidence of Poland's culture. (Prof. Tadeusz Polak)

page 4 - 7

Coffins of Saint Adalbert

St. Adalbert's cult, who was martyred in 997, belongs to the oldest in the history of Poland. Unfortunately, his coffins were being stolen during centuries and later refunded. The article presents history of St. Adalbert coffins.

Theft of the full-plastic figure of the patron of Poland - Saint Adalbert from the Primate Archdiocese Basilica on Gniezno in 1986

The article presents the story of the utmost theft and desecration of the piece of art in the history of post-war Poland.

Reconstruction of Reliquary

The article presents sad history of devastation of Poland's pieces of art, including the story of Saint Adalbert's coffin.

page 8

The most beautiful Polish mace, which is a high ranking army sign, closely related with the history of Poland. The mace has its roots in the eldest weapon which soon became a symbol of power in Poland. (Zdzisław Żygulski, Jr.)

page 15

Thefts of the pieces of art in the world scale

The article presents the scandalous theft at the National Gallery in Oslo, where the national sanctity „Scream” was stolen.

page 16

Unknown heraldic collections and their elaboration

presents heraldic collections from the Western parts of Poland including the collection of 170 seals and heralding paintings that are being kept at the Institute of History of Jagiellonian University. (Wojciech Krawczuk)

page 18 - 19

Luckily saved

The article stresses that many Poland's monuments stand aside, far from the main tourist routes. Those monuments are not unfortunately safe. The author stresses that many monuments went through hundreds years of history are dying now when they ought to be the most secure.

page 20

Paintings from Grodno

presents history of the 12 extremely interesting religious painting from the present Nazareth nunnery in Grodno, including the „Dance of Death”.

page 22

Thefts from the Leopoldynian Assembly Hall of the Wrocław University.

page 23

Interpol

Short history of Interpol. Author reminds that Poland was one of the Interpol founders, yet left its organisational structures after the II WW. Only in 1990 Poland became its member with full rights.

page 27

The Plenipotentiary Bureau

The subject of interest are the monuments discovered out of the eastern border of Poland, of which majority occurs on the territories of Lithuania, Belarus and Ukraine at the present.

22 LATA DOŚWIADCZEN
NASZEJ KADRY W OCHRONIE
ŻYCIA I MIENIA

TELETEST® Sp. z o.o.

ul. Fabryczna 3
85-741 Bydgoszcz

fax./tel. (052) 42 78 33
tel. (052) 42 83 96

PROJEKTOWANIE, DOSTAWA, MONTAŻ, URUCHOMIENIE I KONSERWACJA SYSTEMÓW

OFERUJEMY:

- Systemy automatycznej sygnalizacji pożarowej produkcji krajowej oraz z importu
- stałe urządzenia gaśnicze na gazy obojętne, CO₂, wodne, itp.
- systemy alarmowe włamania i napadu oraz TV użytkowej
- instalacje teletechniczne, takie jak domofonowe, telefoniczne, kontroli dostępu itp.
- klapy dymowe oraz drzwi p.poż ze sterowaniem

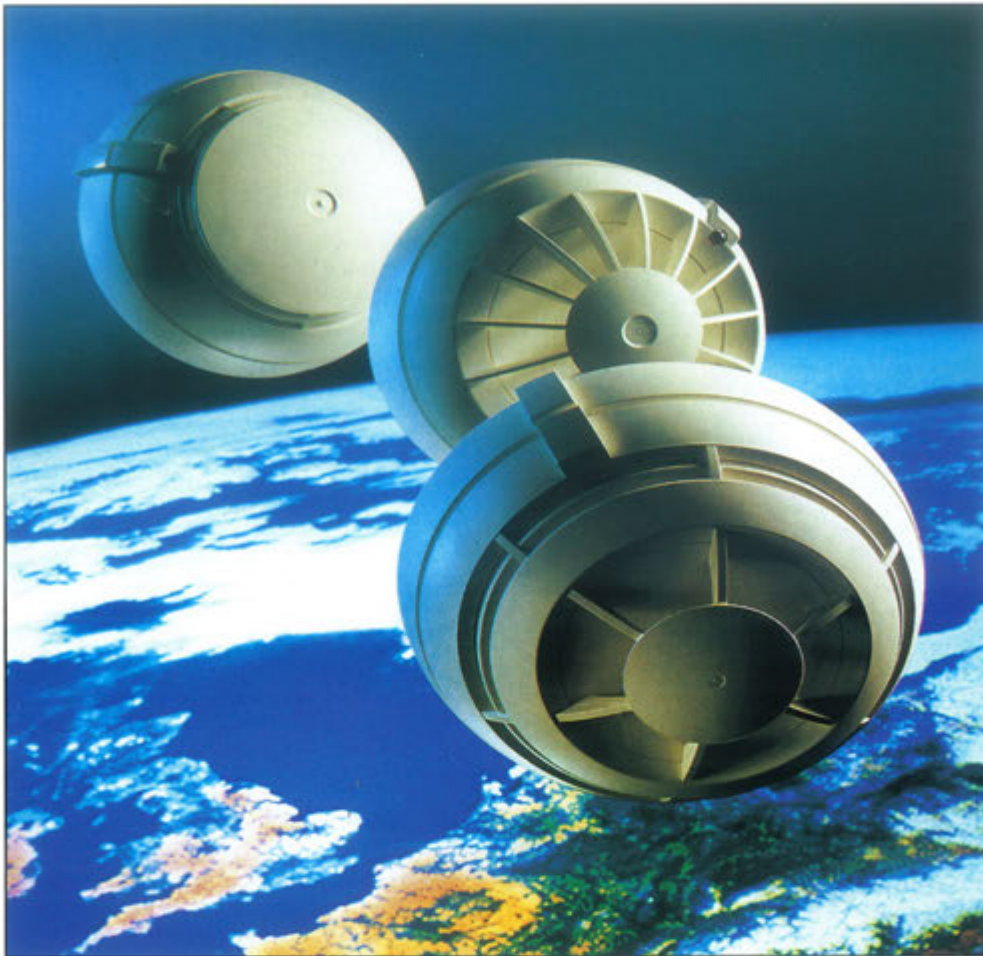
CHRONIMY:

- wszystkie oddziały Muzeum Narodowego w Krakowie
- Pałac Belwederski w Warszawie
- Galerię im. Jana Pawła II (Zbiory Porczyńskich) w Warszawie
- Zamek w Wiśniczu Nowym
- obiekty sakralne
- Biblię Guttenberga w Muzeum Diecezjalnym w Pelplinie
- oraz inne obiekty zgodnie z listą referencyjną

WYKONUJEMY:

- opinie i ekspertyzy w zakresie systemów automatycznej sygnalizacji pożarowej i włamaniowej
- projekty techniczne
- instalacje przewodowe, wewnętrzne
- zewnętrzne sieci kablowe
- dostawę, montaż i uruchomienie urządzeń
- w pełnym zakresie serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- pomiary elektryczne instalacji
- pomiary radiologiczne szczelności źródeł promieniotwórczych, skażeń itp.

NA WYKONANE PRACE UDZIELAMY 36-MIESIĘCZNEJ GWARANCJI

Od ponad 50 lat Cerberus zajmuje się systemami technicznej ochrony mienia. Oferujemy kompleksowe systemy bezpieczeństwa:

- wykrywanie i sygnalizacja pożaru
  - automatyczne gaszenie
- sygnalizacja włamania i napadu
  - kontrola dostępu
- nadzór telewizyjny (CCTV)
- systemy integrujące DMS

 CERBERUS
Systemy Cerberus chronią ludzkie życie i mienie

POLON-ALFA

Zakład Urządzeń Dozymetrycznych POLON-ALFA Sp. z o.o., 85-861 Bydgoszcz, ul. Glinki 155
Dz. Marketingu tel. (0-52) 639 261, Dz. Handlowy tel. (0-52) 639 511, fax (0-52) 639 204

PEŁNY ASORTYMENT

urządzeń sygnalizacji pożarowej.

SYSTEMY adresowalne:

TELSAP 2100, ALFA 3800, CSP-35A;

konwencjonalne: CSP-35, CSP-36.

